

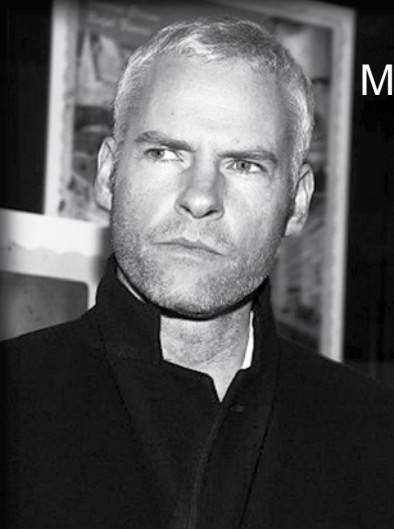
Činoherní čtení

ČERVEN 2016

Jan Vodňanský

oslaví 19. června v Činoherním
klubu 75. narozeniny

Martin McDonagh

KATI (Hangmen)

Režie: **Ondřej Sokol**
Hrají: **Martin Finger,**
Dana Černá, Štěpánka
Fingerhutová, Ondřej
Malý, Jaromír Dulava,
Vladimír Kratina,
Otmar Brancuzský,
Václav Šanda,
Ondřej Sokol a další.

Premiéra na podzim

Martin McDonagh (1970) je autorem úspěšných her Connemarské trilogie (*Kráska z Leenane, Lebka v Connemaře, Osířelý západ*) a volné trilogie z Aranských ostrovů (*Mrzák inishmaan-ský, Poručík z Inishmoru, Smrtka z Inisheeru*). V roce 2003 uvedlo londýnské Národní divadlo světovou premiéru *Pana Polštáře* a o sedm let později se na newyorské Broadwayi poprvé hrála *Ujetá ruka ve Spokane*.

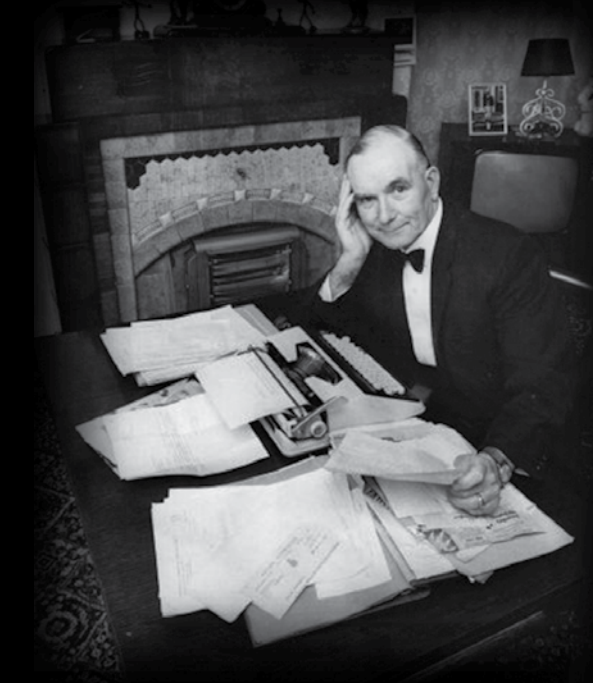
V roce 2004 McDonagh napsal scénář k vlastnímu krátkometrážnímu filmu *Šestiranný revolver*, za který získal Oscara. V roce 2008 natočil svůj celovečerní debut *V Bruggách*, za nějž byl na Oscara nominován a získal cenu BAFTA.

V loňském roce se vrátil na britská jeviště s novou hrou *Katí*. Odehrává se v polovině 60. let, kdy byl v Anglii zrušen trest smrti, a jejím hlavním hrdinou je právě vysloužilý kat Harry, místní celebrita a hospodský v severoanglickém městě Oldhamu.

*„Musel jsem najít příběh,
a pak už jsem ty věci nechal
jenom vybublat na povrch.“*

Martin McDonagh

Jelikož se Martin McDonagh v dřívějších interview vyjadřoval o tom, že ho oficiální londýnská scéna nikdy nezajímala – ačkoliv byl nepochybně rád, když ve svých hrách mohl vidět vynikající herce tamních divadel –, byl po dvanáctiletém odmítnutí přirozeně tázan na to, zda se jeho postoj nezměnil. Bez váhání (prý) odpověděl: „Vlastně ne, smířil jsem se s tím, že divadlo nikdy nebude tak vyostřené, jak bych si přál. A v první řadě je příliš drahé. Zdá se, že diváci se spokojí s šedým průměrem. Je to jako když si vyrazíte na exkluzivní jídlo do nóbl restaurace s přesvědčením, že když už jsem tam a zaplatím ty peníze, užiju si to, i když to chutná jako humus.“

Albert Pierrepoint (1905-1992), anglický kat, nejlepší ve svém oboru, pověřený i popravami německých válečných zločinců. Vždy měl na paměti, aby odsouzenci při výkonu trestu netrpěli a po smrti se jim dostalo náležitých úcty, protože trest si již odpykali. Nebyl sadistickým vrahem, ale člověkem, který během let sám doznal, že smrt nic neřeší, a v roce 1950 podal rezignaci. Anglický režisér Adrian Shergold o něm v roce 2005 natočil film *The Last Hangman* a nyní se stal jednou z postav nové hry Martina McDonagha.

„Došel jsem k závěru, že popravky nejsou řešením, a jsou jen překonaným pozůstatkem primitivní touhy po pomstě, která si to takto usnadňuje a předává zodpovědnost někomu jinému... Problém trestu smrti spočíval vždy v tom, že ho nikdo nechtěl pro všechny, ale nikdo se už nedokázal shodnout na tom, komu by měl být odpuštěn.“

(Z autobiografie A. Pierrepointa)

HOST ČINOHERNÍHO KLUBU

JAN VODŇANSKÝ: JUBILEUM

Hrají a zpívají: Jan Vodňanský
a Hana Navarová a další hosté.

NEDELE
19. června

Jan Vodňanský se rozhodl své 75. polokulaté narozeniny v neděli 19. června oslavit tvořivou prací. A kde jinde než na scéně Činoherního klubu, kde spolu s Petrem Skoumalem odehrál více než stovku repríz programů dvojice V+S: *S úsměvem idiota*, *Hurá na Bastilu* a *S úsměvem donkichota*.

Tentokrát však nečekejme výhradně nostalgii pro pamětníky. To bychom od dynamického Blížence chtěli moc. Večer bude založen převážně na novém repertoáru písní, které na Janovy texty složila jeho zpívající skladatelka Hana Navarová. Spolu, jako sehraná dvojice – tentokrát mezigenerační –, uvedou též i novinky z oblasti mluveného slova. Oslavenec se pak postará o aktuální improvizované komentářové vstupy.

Aby byl program gendrově vyvážený, zazní v jeho druhé polovině též nové písně doprovázené Vodňanského současnými skladateli rodu mužského. O jaké skladatele a o jaké písně půjde, nám oslavenec neprozradil. Naznačil však, že některé z básní, které přednese, zazní ve veřejném prostoru vůbec poprvé.

A tak nám nezbyvá, než nechat se překvapit autorem, který bude možná chvílemi sám překvapován i tím, co mu jeho spoluúčinkující na scéně přichystají.

Při všech svých inovačních záměrech Jan Vodňanský nezapomněl ani na ty nejměřejší sympatizanty dvojice V+S, kteří tak nebudou připraveni o své oblíbené písně. V samotném finále programu si s autorem zazpívají *Maršály* i zadupají s králíky.

A ti, kteří to všechno vydrží až do konce, budou pozváni na sklenku vína k srdečným a přátelským rozhovorům, které budou zajímat obě a možná i více stran.

ROZHOVOR S JANEM VODŇANSKÝM

Milý pane Vodňanský, společně s Petrem Skoumalem jste v našem divadle v letech 1969-1974 působili jako ZPĚVOHRA (někdy se také říkalo OPERETA) ČINOHERNÍHO KLUBU. Vaším prvním představením byl večer písní, textů a definic S ÚSMĚVEM IDIOTA uvedený v premiéře 19. května 1969. V době po srpnové okupaci promlouval s povznájejícím humorem k divákům a byl také jmenován v anketě časopisu Divadlo (hlasem tehdejšího šéfredaktora Milana Lukeše) inscenací roku. Jak na vznik a přijetí tohoto večera vzpomínáte?

Pro mě je ten 19. květen vskutku nezapomenutelný. Odehrál se v bouřlivé atmosféře jara 1969, po činu Jana Palacha, extatické noci po hokejovém vítězství našich reprezentantů nad SSSR... a následným nástupem Gustáva Husáka a tzv.

„normalizace“. V lidech však ještě zůstávalo plno nadějí, pozitivních očekávání i energie. Do té explosivní doby jsme se nějak střelili. Ani jsme nevěděli jak. Základem programu byly písničky uváděné do roku 1966 jen na textappealech v Luxoru a Redutě pro úzce vyhraněné publikum. K tomu ovšem na premiéře zazněly poprvé i písně vytvořené na jaře 69.

Premiéru a několik červnových repríz jsme hráli „na zkoušku“ vždy v pondělí – což byl volný den divadla –, a to v kulisách, které tam zrovna zůstaly. Hráli jsme nenalíčení a nekostýmování, v civilním oblečení. Určitě tam nebylo, na co se koukat. Diváci tam přicházeli za dialogem. V písních, básních a též v improvizovaných promluvhách k nim směřovala vícevrstevnatá metaforická sdělení, často i významová jiskření mezi

Petr Skoumal a Jan Vodňanský / *S úsměvem idiota* (1969)

slovy písní a Skoumalovou hudbou. Oni odpovídali potleskem i výbuchy smíchu. Jen v několika vzácných okamžicích se divákům dostalo též efektu vizuálního, a dodnes na to někteří vzpomínají. Třeba na dívku (hrála ji Jitka Pěkná, později Táňa Fišerová), která si v druhé polovině programu sama přinášela štokrle, sedla si na něj, a tak odzpívala se mnou lyrický swingový duet „*Pověz miláčku*“, nebo na Václava Bárta, který se jim jako přízrak zjevil v kompletním chodském kroji krátce před koncem, dvě minuty si zadudal v naší písni a vzápětí zmizel..., aby se v šatně zase znovu deset minut převlékal z kroje jako před tím do kroje, a to jen kvůli dvěma minutám scénického dudání. Tak prý jsme v divácích vyvolali téměř halucinacní pocit, že by se mohla na scéně třeba procházet slepice a snášet kraslice atp. Dialog s publikem zazníval nejen v potlesku a smíchu, ale též ve spontánním zpěvu diváků v refrénu jedné písně. Zpívalo se v ní o tom, že „Maršálové přicházejí, ale také odcházejí“. Maršálové nebyli nijak blíž v textu identifikováni, ale diváci si patrně představovali ty zeměpisně nejbližší. Režisérovi Zdeňkovi Podskalskému se podařilo natočit *Maršály* přímo v divadle při představení a odvysílat je v televizním programu „Jizvy, jiskry, jistoty“ ještě dříve, než byl zakázán. Zanedlouho po premiéře pro pozvané kamarády stalo se představení tím, „na co se chodí“. Ředitel Činoherního klubu Jaroslav Vostrý nám nabídl, abychom od podzimu 69 hráli „*S úsměvem idiota*“ jako regulérní představení divadla.

Všechny tři Vaše pořady z přelomu 60. a 70. let – *S úsměvem idiota*, *Hurá na Bastilu* a *S úsměvem donkichota* – jsou také zaznamenány na 4-CD *Vodňanský & Skoumal Život a dílo, které v roce 2008 vydal Supraphon. Každý si tak může Vaše písně i dnes poslechnout. Dovolte mi otázku: jaká je inspirace písní *Kosmická spolužačka*, *Lolita* a *Ta naše Ančí*?*

Autor sám se v inspiraci svých výtvorů jen těžko vyzná. Od toho máme psychoanalytiku. *Kosmickou spolužačku* jsem napsal v době bujarého mládí. V dynamickém textu se odráží radostná atmosféra „sladkých šedesátých“, s jejich fascinací prvními kosmickými lety, a v mém případě asi též okouzlení některou atraktivní spolužačkou. Text *Lolity* má asi na svědo-

mí zvukomalba samotného jména Lolita, zpopularizovaného tehdy románem Vladimíra Nabokova. No a co říci *K té naší Ančí*? Nejvíc mě asi pobavila možnost rymovat „Fuj“ a „Stenografuj“. Inspirací byl také můj amatérský zájem studenta strojní fakulty o obor psychiatrie. Zaujala mě jedna kazuistika, jak rodiče chtěli kluka zachránit od vojny. Proto ho od malíčka důsledně vydávali za holku, tedy i oblékali, česali a oslovovali. To se opravdu kdysi stalo.

Potkal některou z Vašich písní z Činoherního klubu nějaký zvláštní osud?

Hned na jedné z prvních repríz si z vyprodané druhé řady razila cestu evidentně rozčilená dáma s výkřikem: „Mičurin jim nic neudělal!“ Písní „*Mičurinova ulice*“ jsme začínali náš program a zpívali jsme o slavném ruském pěstiteli samé hezké věci. Ta ulice v Praze skutečně existovala a diváci se smáli textu, ve kterém tam kvetou květy a hezky se tam na jaře randí. Ta paní pro nás nebyla nebezpečná. Prostě měla Mičurina ráda a měla dojem, že si z něho děláme prču v zastoupení ruských tanků. První vážný útok na náš program přišel až za půl roku. V prosinci 1969 v Tribuně, která začala vycházet jako normalizační časopis, otiskli dopis čtenáře, kterému dodnes říkáme „charakterní udavač“. Jiní posílali svá udání rovnou na StB, ale on to napsal do novin a podepsal se. Jeho udání vyšlo pod titulkem „Jak dupou pravičáci“. Zhlédl v Činoherním klubu naše představení, kde podle něho byla písnička „*Jak mi dupou králíci*“ vytleskávana čtyřikrát za sebou – což se mimochodem nikdy nestalo. A hle, on přišel na to proč: Zdálo se mu, že text o králících zpíváme na melodii posvátné režimní písně „Přes spáleniště, přes krvavé řeky“, což podle jeho názoru bylo vážné znevážení hrdinů Velké vlastenecké války. Poměry ovšem ještě nebyly tak hrozné jako o pár let později. Píseň jsme zpívali dál, a v těch novinách nás bránil právník divadla. V následujícím čísle Tribuny udání zcela profesionálně rozebral jako nesmysl, a napsal také, že existují svědci, kteří mohou pisatele usvědčit z křivého nařčení. Pokračující „normalizace“ však už nepřipouštěla, aby právník měl poslední slovo, to musel mít ten pilný dopisovatel. V dalším čísle onen bdělý soudruh připustil, že se možná mohl zmýlit v melodii,

hudba: Petr Skoumal /
text: Jan Vodňanský

ale že i nadále trvá na protisovětském zaměření písně, protože v mém textu, „pochodují králíci v sevřených trojstupech a útvarch“. „Útvary“ si pochopitelně vymyslel, aby bylo jeho obvinění přesvědčivější. V textu písně se žádné králíčky „útvary“ nevyskytují.

Příběh třetí písničky se odehrál na sté repríze. Tradičně na náš program chodila také elita pražských psychiatrů, vábena patrně názvem „S úsměvem idiota“. Chtěli se osobně přesvědčit, jak taková scéničtí idioti vypadají a kdo se případně za ně vydává. Pravidelně chodil doktor Jaromír Rubeš, primář z Bohnic. S oblibou na nás vodil své kolegy, občas i zahraniční. Při sté repríze seděl s celou rodinou v první řadě. Přednesl jsem právě píseň „Odpovedne na čaj“, ve které zpívám o tanečnicích a kamarádovi, který mi půjčí svoji nohu – protězu na polonézu. Zatímco diváci tleskali, celá Rubešova rodina v první řadě náhle obřadně vstala a položila na podium k mým nohám skutečnou protězu. Nečekanou situaci jsem okomentoval slovy, že jde o předzvěst budoucnosti, kdy budou tímto způsobem umělci odměňováni přímo věcnými dary.

Protagonisty Vašich večerů byli vedle Vás a Petra Skoumala také herečtí kolegové Táňa Fischerová, Miloslav Štibich a Leoš Suchařípa. Na basovou kytaru a kontrabas hrával Pavel Greifoner, na bicíh Lacu Tropp a Vladimír Belatka. Jak jste si je upamatoval z Vašich pořadů?

V naší partě jsem byl jediným externistou. Petr Skoumal, Táňa Fišerová, Míla Štibich, později i Leoš Suchařípa byli členy souboru. V této sestavě jsme vpluli od podzimu 1969 do pravidelného repertoáru. Mezitím Skoumal obohatil svůj klavírní doprovod písniček o další dva vynikající muzikanty: bubeníka Lacu Troppa a kontrabasistu Pavla Greifonera. Později hvězdného Troppa nahradil u bicích Vladimír Belatka, ale někdy také student Jiří Slíva, který zkoušel všechno možné a netušil, že bude jednou slavným kreslířem. Byl jsem trochu rukou jeho osudu. Nosil mi totiž svoje žertovné básničky a já jsem ho s nimi poslal za známými do Mladé fronty. Přinesl je tam na mé doporučení i s vlastními ilustracemi a... bingo!

Abychom netáhli celý program jen my sami dva, zapojil režisér Skoumal jako třetího muže Miloslava Štibicha. On byl herec, který však do té doby působil v Činoherním klubu převážně jako inspicient. Jeho role v našem programu spočívala v tom, že ležel a s ležerností pro něj typickou klímal na veliké posteli, která tou dobou obvykle zůstávala na scéně z předcházející inscenace Landovského hry „Hodinový hoteliér“. Míla se občas probudil a mezi písněmi zarecitoval nějakou moji báseň nebo přečetl povídku, a pak zase spokojeně ulehl. Aby diváci věděli, že báseň skončila, rozezněl hrající režisér Skoumal u píána zavěšený gong, což dodávalo programu vzrušující rozměr tajemna.

Pro mne je Míla Štibich nezapomenutelný zejména jako interpret slovenských reportáží, které jsem psal ve stylu legendárního rozhlasového reportéra Gabo Zelenaye. Místo hokeje však byly z nečekaných situací, třeba ze šachového finále. Pod Skoumalovým režijním vedením dosáhl Míla takové přesvědčivosti, že při našem zájezdu do Bratislavy rozesmál i slavného hokejistu naší reprezentace Jožo Golonku.

Děkujeme za rozhovor (peh)

Táňa Fischerová a Jan Vodňanský
v Činoherním klubu v roce 2014

Miloslav Štibich a Leoš Suchařípa
v pořadu Hurá na Bastilu (1970)

*Spolužačka nabývá
odstředivou rychlost
spolužačka nabývá
na otáčkách
každou legraci
změní v rotaci
ztratí přitažlivost
už se nevrací
Každou legraci
změní v rotaci
ztratí přitažlivost
už se nevrací*

*Víří vesmírem
víří kosmem
bez ní nespím a tak za ní
už po dnu osmém
kroužím – toužím*

*Tak jak ona nabývat
odstředivou rychlost
tak jak ona nabývat
na otáčkách
každou legraci
změní v rotaci
ztratit přitažlivost
zmizet v oblacích*

*Vířit vesmírem
vířit kosmem
doufat nespím a tak za ní
už po dnu osmém
kroužím - toužím*

*Přitahován zvláštní silou
do míst, kde si nesednou
spolužáci, kteří ztrácí
se tou dálkou bezednou
přitahován zvláštní silou
vzdálenou a přímo divou
vzdálenou a přitom blízkou
spolužačkou odstředivou
důstojnou i komickou
spolužačkou kosmickou*

*Spolužačka nabývá
odstředivou rychlost
Spolužačka nabývá
na otáčkách
každou legraci
změní v rotaci
stále s větší akce
akcelerací*

*Víří vesmírem
den se krátí
v sen se mění
a já bez ní... se nikdy zpátky
nenavrátím*

DOUŠKA O DIVADLE

V divadle neplatí, že „sloh jsem já“. Sloh jsme my všichni, kteří je budeme dělat. Přitom pořád myslím na jednu společnou zásadu. Říkám jí otevřenost. Tím říkám zároveň, že chceme divadlo pro sebe. V názoru, s kterým přichází dramaturgie, v pracovních postupech, které jsou komplikovanou výslednicí mnoha různých daností, v nalézání, v prohrách, ve všem bychom měli být otevření. Jediná zásada, daná předem, by měla být tato upřímnost – upřímnost, jaké podléháme u velkých lyrických básníků. Mělo by to být divadlo za otevřenou branou.

Otomar Krejča (1965)

Neděle 12. června

Divadlo V.A.D., z. s. / Kladno

Helmut Kuhl HARILA aneb 4 z PUNKU a PES

Jedná se o programově nejsprostější divadelní hru, která byla napsána, proto ji nedoporučujeme prudějším povahám.

Režie, koncept: **Hans Wurm** / Spolupráce: **Lene Neumann** / Světla: **Hans Schwarzberger** / Technická pomoc: **Barbara Hutte** / Hrají: **punker Robin Ruhefall, punker Robert Silbermann, punker Franz Habrda, punkerka Ewa Siller, Markus Hutte.**

Pod uměleckým pseudonymem Helmut Kuhl se skrývá René Levínský, autor amatérského souboru Nejhodnější medvědci Hradec Králové.

René Levínský vystudoval teoretickou fyziku na ČVUT v Praze, získal doktorát z teoretické ekonomie na CERGE Univerzity Karlovy. Šest let přednášel na Univerzitě Alberta Ludwiga ve Freiburgu, v současnosti pracuje jako vědecký pracovník v institutu Maxe Plancka v Jeně. Zabývá se teorií kooperativních a evolučních her a experimentální ekonomii.

Divadlo V.A.D. děkuje Renému za souhlas s uváděním jeho hry.

Přehledka amatérských divadelních souborů v roce 2016 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Facebook

Program

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2016 poskytuje
Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.000.000 Kč

Inscenace ČK jsou realizovány rovněž s podporou Městské části Praha 1

Partneři Činoherního klubu

CGSO

KRAUS®
MĚLNICKÉ VINAŘSTVÍ

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTAL

REVOLVER
REVUE

kdykdy
WWW.KDYKDY.CZ - INTERNETOVÝ PORTÁL PRO ULAVY

www.radiohortus.cz

Tonera

Činoherní čtení na červen 2016 vychází k předprodeji 3. května.
Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl,
Vladimír Procházka. / Jazyková korektura: Andrea Fírtíková. / Foto: Ivan Prokop,
Ivan Látal, Miroslav Zajíc, archiv Divadla V.A.D., Viktor Kronbauer, Pavel Kolský. /
Grafická úprava: Petra Tyllová.

DOUŠKY

28. dubna hrál Činoherní klub v Chorvatském národním divadle ve Splitu inscenaci hry chorvatského dramatika Miroslava Krležiče *Léda (Manželskonemanželská povídka)*. Představení se uskutečnilo v rámci festivalu chorvatské dramatické tvorby a autorského divadla Dny Marka Maruliče.

Děkujeme Blance Bohdanové, Stanislavu Zindulkovi, Petru Kofroňovi a Peteru Mahríkovi za 58 repríz hry Felixe Mitterera *Moje strašidlo*. Inscenaci Martina Čičváka jsme hráli od dubna 2010.

Posledním představením letošní sezony bude v sobotu 25. června hra Ladislava Smočka *Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho*.

Děkujeme Vám za přízeň a těšíme se na shledanou.

 Činoherní klub

Činoherní klub, Ve Smečkách 26, 110 00 Praha 1
pokladna@cinoherniklub.cz, tel: 211 151 877

www.cinoherniklub.cz